NILS WAHL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. július 25.[1]

C-174/17. P. és C-222/17 P. sz. egyesített ügyek

Európai Unió, képviseli az Európai Unió Bírósága
kontra
Plásticos Españoles, SA (ASPLA)
Armando Álvarez, SA (C-174/17 P)
és
Plásticos Españoles, SA (ASPLA)
Armando Álvarez, SA
kontra

Európai Unió, képviseli az Európai Unió Bírósága (C-222/17 P)

„Fellebbezés – Elfogadhatóság – Szerződésen kívüli felelősség – Az eljárások észszerű időtartama – Az Európai Unió Bírósága – Az észszerű időn belüli határozathozatalra vonatkozó kötelezettség – Vagyoni kár – Bankgarancia-költségek – Kamat – Okozati összefüggés”

1. Milyen fajta károkat kell jóvátennie az Európai Uniónak az EUMSZ 340. cikk alapján azon magánszemélyek számára, akiknek az Európai Unió Bírósága megsérti azon jogát, hogy ügyükben észszerű időn belül határozatot hozzanak? Konkrétabban, milyen körülmények között ítélhető meg kártérítés az állítólagos túlzott késedelem okozta kár miatt?

2. Lényegében ezek a fő kérdések merültek fel az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió,[2] valamint a Plásticos Españoles, SA (a továbbiakban: ASPLA) és Armando Álvarez, SA által a Törvényszék 2017. február 17-jei ASPLA és Armando Álvarez kontra Európai Unió ítélete (T-40/15, a továbbiakban: megtámadott ítélet)[3] ellen benyújtott fellebbezésben, amelyben a Törvényszék az ASPLA és Armando Álvarez számára kártérítésként bizonyos összegeket ítélt meg az említett társaságokat annak következtében ért vagyoni kár miatt, hogy a 2011. november 16-i ASPLA kontra Bizottság ítélet (T-76/06),[4] valamint az Álvarez kontra Bizottság ítélet (T-78/06)[5] alapjául szolgáló ügyben sérült az észszerű időn belüli határozathozatalra vonatkozó kötelezettség.

1 Eredeti nyelv: angol.
2 Az egyszerűség kedvéért a továbbiakban: Európai Unió.
3 EU:T:2017:105.
4 Nem tették közzé. EU:T:2011:672.
5 Nem tették közzé. EU:T:2011:673.

3. Nagyrészt hasonló kérdések merültek fel a Törvényszék két ítéletével szembeni négy másik fellebbezésben – amelyek közül kettőt az Európai Unió, kettőt pedig más társaságok nyújtottak be –, amely ítéletekben a Törvényszék kártérítést ítélt meg az említett társaságokat az észszerű időn belüli határozathozatal kötelezettségének megsértése miatt ért vagyoni és nem vagyoni kár miatt. Az említett eljárásokban is ma ismertetem indítványaimat.[6] A jelen indítványt ezért a hivatkozott indítványokkal együtt kell értelmezni.

I. Az eljárás előzményei

4. 2006. február 24-én benyújtott keresetlevelében egyfelől az ASPLA, másfelől Armando Álvarez a (jelenlegi) EUMSZ 263. cikk alapján keresetet indított az [EUMSZ 101. cikk] alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/F/38.354 – „ipari zsákok” ügy) 2005. november 30-án hozott C(2005) 4634 bizottsági határozat (a továbbiakban: C(2005) 4634 határozat) ellen.[7]

5. Az említett keresetet a Törvényszék 2011. november 16-i ítéletével elutasította.[8] Az ASPLA és Armando Álvarez fellebbezést nyújtott be a Törvényszék ítéletével szemben. A Bíróság 2014. május 22-i ítéletével[9] a fellebbezést elutasította.

II. A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

6. 2015. január 27-én benyújtott keresetlevelében az ASPLA és Armando Álvarez keresetet indított az EUMSZ 268. cikk alapján az Európai Unióval szemben a T-76/06. és T-78/06. sz. ügyben hozott 2011. november 16-i ítélethez vezető ügy Törvényszék előtti eljárásának hossza miatt állítólag őket ért kár megtérítéséért. Az ASPLA és az Armando Álvarez lényegében arra kérte a Törvényszéket, hogy az okozott kár megtérítéseként kötelezze az Európai Uniót, hogy az fizessen 3 495 038,66 eurót, amely összeget a kereset benyújtásának időpontjától kezdődően az Európai Központi Bank (EKB) által a fő refinanszírozási műveleteire alkalmazott kamatlábat két százalékponttal meghaladó mértékű kiegyenlítő és késedelmi kamat terheli.

7. A megtámadott ítéletben a Törvényszék arra kötelezte az Európai Uniót, hogy az észszerű időn belüli határozathozatalnak a 2011. november 16-i ASPLA kontra Bizottság ítélet (T-76/06) és a 2011. november 16-i Álvarez kontra Bizottság ítélet (T-78/06) alapjául szolgáló ügyekben való megsértése miatt az ASPLA-t ért vagyoni kár címén 44 951,24 euró, az Armando Álvarezt ért vagyoni kár címén pedig 111 042,48 euró összegű kártérítést fizessen e társaságoknak. E két kártérítés 2015. január 27-től az ítélet kihirdetésének napjáig az Eurostat (az Európai Unió Statisztikai Hivatala) által e társaságok székhelye szerinti tagállamban az érintett időszakra vonatkozóan megállapított éves inflációs rátának megfelelő kompenzációs kamatokkal növelendő. A Törvényszék tovább elrendelte, hogy mindkét kártérítés után az ítélet kihirdetésének napjától kezdve a teljes megfizetésig késedelmi kamatot kell fizetni, amelynek mértéke az Európai Központi Bank (EKB) által a fő refinanszírozási műveleteire vonatkozóan megállapított kamatláb, két százalékponttal növelve. A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasította.

6 Európai Unió kontra Gascogne Sack Deutschland és Gascogne, valamint Gascogne Sack Deutschland és Gascogne kontra Európai Unió egyesített ügyek, C-138/17 P és C-146/17 P; Európai Unió kontra Kendrion ítélet, C-150/17 P.

7 A fenti 6. lábjegyzetben említett ügyek szintén olyan vállalatok által indított eljárásokra vonatkoznak, amelyek a C(2005) 4634 határozat címzettjei voltak.

8 2011. november 16-i ASPLA kontra Bizottság ítélet (T-76/06, nem tették közzé, EU:T:2011:672); Álvarez kontra Bizottság ítélet (T-78/06, nem tették közzé, EU:T:2011:673).

9 2014. május 22-i ASPLA kontra Bizottság ítélet (C-35/12 P, EU:C:2014:348); Armando Álvarez kontra Bizottság ítélet (C-36/12 P, EU:C:2014:349).

8. A költségeket illetően a Törvényszék a következőt rendelte el: i. egyrészt az ASPLA és az Armando Álvarez, másrészt pedig az Európai Unió Bírósága által képviselt Unió maga viseli saját költségeit; ii. az Európai Bizottság maga viseli saját költségeit.

III. A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

9. A C-174/17. P sz. ügyben 2017. április 5-i fellebbezésében az Európai Unió azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítélet rendelkező részének 1) pontját;

– mint megalapozatlant utasítsa el az ASPLA és az Armando Álvarez által első fokon benyújtott, az észszerű időn belüli határozathozatal elvének megsértése miatt állítólagosan őket ért kár megtérítése címén fizetendő 3 495 038,66 euró összegű kártérítés iránti kérelmet;

– az ASPLA-t és az Armando Álvarezt kötelezze a költségek viselésére.

10. Az ASPLA és az Armando Álvarez azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést;

– kötelezze az Európai Uniót a költségek viselésére.

11. A C-222/17. P sz. ügyben 2017. április 27-i fellebbezésében az ASPLA és az Armando Álvarez azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– kötelezze az Európai Unió Bíróságát, hogy fizessen a fellebbezők részére 3 495 038,66 euró kártérítést, a megfelelő kiegyenlítő és késedelmi kamattal együtt, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke második pontjának a Törvényszék általi megsértése miatt;

– kötelezze az Európai Uniót a költségek viselésére.

12. Az Európai Unió azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést;

– kötelezze az ASPLA-t és Armando Álvarezt a költségek viselésére.

13. A C-174/17 P. sz. ügyben folytatott eljárás során a Bíróság az Európai Bizottságnak engedélyezte az Európai Unió kérelmeinek támogatása végett történő beavatkozást.

14. Az első tanács elnöke 2018. április 17-i határozatával az indítvány és az ítélethozatal céljából egyesítette a C-174/17. P. sz. és a C-222/17 P. sz. ügyeket.

IV. A fellebbezési jogalapok értékelése

A. Előzetes megjegyzések

15. A C-174/17. P. sz. ügyben az Európai Unió a keresetlevelében két jogalapot terjeszt elő, azt állítva, hogy a Törvényszék az „okozati összefüggés” és a „kár” fogalmának értelmezésekor tévesen alkalmazta a jogot. A Bizottság lényegében egyetért az Európai Unióval.

16. Az ASPLA és az Armando Álvarez szerint ez említett fellebbezési jogalapok megalapozatlanok.

17. A C-222/17. P. sz. ügyben az ASPLA és az Armando Álvarez a keresetlevelében öt fellebbezési jogalapot terjesztett elő. Első fellebbezési jogalapjukban azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot és megsértette indokolási kötelezettségét az eljárás írásbeli és szóbeli szakasza között eltelt idő észszerűségének értékelésekor. Második fellebbezési jogalapjukban az őket ért vagyoni kár értékelésekor elkövetett téves jogalkalmazásra hivatkoznak. Az ASPLA és az Armando Álvarez harmadik fellebbezési jogalapja a Törvényszék állítólagos téves jogalkalmazására vonatkozik, amelyet a „*non ultra petita*” elvnek az őket ért vagyoni kár értékelésével összefüggésben történő alkalmazása során követett el. Negyedik fellebbezési jogalapjukban az említett társaságok azt állítják, a Törvényszék megsértette a védelemhez való jogukat, amikor a vagyoni kár kiszámítására az általuk javasolttól eltérő módszert alkalmazott. Végezetül az ötödik fellebbezési jogalap a megtámadott ítélet azon időszakra vonatkozó állítólagos ellentmondására vonatkozik, amelyre az ASPLA-t és az Armando Álvarezt ért vagyoni kár jogcímén kártérítést kell megítélni.

18. Az Európai Unió szerint az ASPLA és az Armando Álvarez által előterjesztett fellebbezési jogalapokat el kell utasítani.

19. Jelen indítványban először a vagyoni kárra vonatkozó fellebbezési jogalapokat vizsgálom meg. Ezután szükségtelen lesz megvizsgálni azokat a fellebbezési jogalapokat, amelyek a Törvényszék arra irányuló értékelésére vonatkoznak, hogy a jelen ügyben az eljárás írásbeli és szóbeli szakasza között mennyi idő tekintendő észszerűnek.

B. Vagyoni kár

20. Az Európai Unió által a C-174/17. P. sz. ügyben előterjesztett két fellebbezési jogalap, valamint az ASPLA és az Armando Álvarez által a C-222/17. P. sz. ügyben előterjesztett második, harmadik, negyedik és ötödik fellebbezési jogalap egyaránt a Törvényszéknek az ASPLA-t és az Armando Álvarezt ért vagyoni kárra vonatkozó megállapításaira vonatkozik. Egyebek mellett mindkét fél azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor az ASPLA és az Armando Álvarez azon bankgarancia költségeiből eredő károkkal kapcsolatos igényeit vizsgálta, amelyet a Bizottságnak adtak annak érdekében, hogy a C(2005) 4634 határozat által előírt bírság azonnali megfizetését elkerülje. Az ASPLA és az Armando Álvarez továbbá azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor elutasította a Bizottság részére a határidő-túllépés idejére fizetett kamat megtérítése iránti kérelmét.

21. Úgy vélem, az a helyes, ha az e kérdésekre vonatkozó jogi elemzésemet az ASPLA és az Armando Álvarez által fizetett bankgarancia-költségekre vonatkozó kérelmek vizsgálatával kezdem. Ennek érdekében először is megvizsgálom az Európai Unió által előterjesztett *első* fellebbezési jogalapot. Ezt követően, csupán a teljesség kedvéért, foglalkozom az Európai Unió *második* fellebbezési jogalapjával. Ezt követően nem lesz szükség az ASPLA és az Armando Álvarez által előterjesztett többi fellebbezési jogalap vizsgálatára.

22. Végezetül megvizsgálom az ASPLA és az Armando Álvarez *második* fellebbezési jogalapját, amely a bíróságnak a határidő-túllépés idejére fizetendő kamataira vonatkozik.

1. Bankgarancia-költségek: okozati összefüggés fennállása

23. Első fellebbezési jogalapjában az Európai Bizottság által támogatott Európai Unió az „okozati összefüggés” fogalmának a Törvényszék általi értelmezését és alkalmazását kifogásolja. Az Európai Unió lényegében azt állítja, hogy nincs közvetlen okozati összefüggés a Törvényszék azon kötelezettségének megszegése, hogy a T-76/06. sz. és a T-78/06. sz. ügyben észszerű időn belül ítéletet

hozzon, valamint az ASPLA-nak és az Armando Álvareznek a bankgarancia-költségek megfizetéséből eredő kára között. Az Európai Unió egyebek mellett azt hangsúlyozza, hogy az említett kárt az ASPLA és az Armando Álvarez azon döntése okozta, hogy az eljárás során fenntartotta a bankgaranciát, ahelyett, hogy a Bizottság által kiszabott bírságot megfizette volna. Az ASPLA és az Armando Álvarez ebből a szempontból védelmébe veszi a megtámadott ítéletet: véleményük szerint a határidő-túllépés ideje alatt fizetett bankgarancia-költségeket az okozta, hogy a Törvényszék nem hozott észszerű időben ítéletet.

24. A következőkben először is röviden bemutatom a Törvényszék érvelését majd kifejtem, hogy miért vélem úgy, hogy az Európai Unió első jogalapja megalapozott.

25. A megtámadott ítélet 84. és 85. pontjában a Törvényszék felelevenítette azt az ítélkezési gyakorlatot, amely alapján azon kárnak, amelynek megtérítését az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítására irányuló kereset keretében kérik, ténylegesnek és biztosnak kell lennie, amit a felperesnek kell bizonyítania. Szintén a felperesnek kell bizonyítékot szolgáltatnia a kifogásolt magatartás és a kár közötti – kellően közvetlen – okozati összefüggésre.

26. A megtámadott ítélet 104–107. pontjában a Törvényszék megjegyezte, hogy ha a T-76/06. sz. és a T-78/06. sz. ügyben folytatott eljárás nem sértette volna az észszerű időn belüli határozathozatal elvét, az ASPLA-nak és az Armando Álvareznek e határidő-túllépés időszaka után nem kellett volna bankgarancia-költségeket fizetnie. Ez véleménye szerint azt jelentette, hogy okozati összefüggés állt fenn az észszerű időn belüli határozathozatal kötelezettségének megszegése és az ASPLA-t és az Armando Álvarezt amiatt ért kár bekövetkezése között, hogy a határidő-túllépés ideje alatt bankgarancia-költségeket kellett fizetnie.

27. Korábbi ítélkezési gyakorlatra (a továbbiakban: Holcim ítélkezési gyakorlat)[10] hivatkozva a Törvényszék – a megtámadott ítélet 109. pontjában – elismerte, hogy valamely, a Törvényszék által a későbbiekben megsemmisített bizottsági határozatban szankcióval sújtott társaság részéről felmerült bankgarancia-költségekben álló állítólagos kár nem közvetlenül e határozat jogellenességéből ered, mivel e kár a társaság arra vonatkozó saját választásából származik, hogy bankgaranciát nyújt annak érdekében, hogy ne kelljen teljesítenie a bírság vitatott határozatban előírt határidőn belüli megfizetésére vonatkozó kötelezettséget. Így ez a költség általában nem tekinthető az intézmény magatartása *közvetlen* következményének.

28. Ugyanakkor a Törvényszék ezután – a megtámadott ítélet 110–112. pontjában – elhatárolta a jelen ügyet azoktól, amelyek a Holcim ítélkezési gyakorlathoz vezettek. A Törvényszék azon a véleményen volt, hogy amikor az ASPLA és az Armando Álvarez a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügyben benyújtotta keresetét, és amikor bankgaranciát nyújtott, az észszerű időn belüli határozathozatal kötelezettségének megszegését nem lehetett előre látni, és az ASPLA és az Armando Álvarez jogszerűen elvárhatta, hogy keresetét észszerű időn belül bírálják el. A Törvényszék azt is megjegyezte, hogy az észszerű időn belüli határozathozatalnak a T-76/06. és T-78/06. sz. ügyben való elmulasztására azt követően került sor, hogy a felperesek eredetileg úgy döntöttek, hogy bankgaranciát nyújtanak. Mindezek miatt megállapította, hogy az észszerű időn belüli határozathozatalnak a T-76/06. és T-78/06. sz. ügyben való elmulasztása és a bankgarancia-költségeknek az e határidő-túllépés által jellemzett időszakban való fizetése közötti összefüggést tehát nem szakíthatta meg az ASPLA és az Armando Álvarez azon eredeti döntése, hogy nem fizetik meg azonnal a kiszabott bírságot, hanem bankgaranciát nyújtanak. Így az ítélet 113. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy az okozati összefüggés az EUMSZ 340. cikk szempontjából kellően közvetlen volt.

10 Lásd: 2005. április 21-i Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ítélet, T-28/03, EU:T:2005:139, 123. pont; 2007. december 12-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság ítélet, T-113/04, nem tették közzé, EU:T:2007:377, 38. pont. Hangsúlyozom, hogy mindezidáig a Bíróságnak nem volt alkalma magáévá tenni ezt az ítélkezési gyakorlatot.

29. A Törvényszék megközelítése véleményem szerint téves. A Törvényszék lényegében elfogadja a Holcim ítélkezési gyakorlatot, azonban ezután elhatárolja a jelen ügyet azoktól, amelyek az említett ítélkezési gyakorlat tárgyát képezték. A Törvényszékhez hasonlóan én is úgy vélem, hogy a Holcim ítélkezési gyakorlat megfelelő, azonban a Törvényszéktől eltérően nem gondolom, hogy a jelen ügy lényegesen eltérne a Holcim ítélet alapjául szolgáló ügyektől: véleményem szerint a Törvényszék által az elhatárolás alapjául felsorolt két ok egyike sem meggyőző, sem együtt, sem külön-külön.

30. Mielőtt részletesen kifejteném, miért gondolom így, szeretném hangsúlyozni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat alapján az EUMSZ 340. cikket nem lehet úgy értelmezni, hogy fennáll az Európai Unió kötelezettsége arra, hogy orvosolja szervei magatartásának bármilyen, akár távoli káros következményét.[11] Ennek megfelelően az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítására irányuló keresetben nem elég, ha a kifogásolt magatartás az állítólagos kár egyik oka, mivel a kifogásolt magatartásnak kell a kár *meghatározó* okának lennie.[12] Más szavakkal, csak akkor áll fenn kellő összefüggés, ha a kár a felelős intézmény jogellenes aktusának közvetlen következménye, és nem függ egyéb – akár negatív, akár pozitív – okok közrehatásától.[13]

a) A jogellenes magatartás előreláthatósága

31. Az első ok, ami alapján a Törvényszék elhatárolta a jelen ügyet a Holcim ítélkezési gyakorlat alapjául szolgáló ügyektől, az volt, hogy amikor az ASPLA és az Armando Álvarez a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügyben benyújtotta keresetét, és amikor bankgaranciát nyújtott, az észszerű időn belüli határozathozatal kötelezettségének a Törvényszék részéről történő megszegését *nem lehetett előre látni*.

32. Ez az állítás azonban először is pontatlan. Sajnálatos módon számos olyan ügy, amelyről röviddel a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügy alapjául szolgáló kereset benyújtása előtt döntött a Törvényszék, jelentősen elhúzódott.[14] Ez különösen igaz az uniós versenyjogi szabályok alkalmazásáról, és különösen a kartellekről szóló ügyekben,[15] amelyek közismerten összetett és időigényes ügyek, és egyidejűleg több ügy párhuzamos vagy összehangolt kezelését igényelhetik.

33. Igaz, hogy az ASPLA és az Armando Álvarez mint bármely más felperes, elvárhatta, hogy ügyében észszerű időn belül döntsenek. Ugyanakkor a Törvényszéknek a tényállás idején jellemző gyakorlata és igazságszolgáltatási ügyterhe fényében meglehetősen bizonytalan és nehéz feladat volt kiszámítani az eljárások hozzávetőleges időtartamát, hogy a bankgarancia lehetséges teljes költségét meg lehessen becsülni.

34. Másodsorban, ami még fontosabb, függetlenül attól, hogy a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügyben jelentkező túlzott késedelem előre látható volt-e, a Törvényszék tévesen alkalmazta az „előreláthatóság” fogalmát annak megállapításához, hogy fennállt a kellő okozati összefüggés ahhoz, hogy az Európai Unió felelőssége felmerüljön.

11 E tekintetben lásd: 1979. október 4-i Dumortier és társai kontra Tanács ítélet, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 és 45/79, EU:C:1979:223, 21. pont. A közelmúltból lásd: 2011. március 31-i Mauerhofer kontra Bizottság végzés, C-433/10 P, nem tették közzé, EU:C:2011:204, 127. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

12 Lásd: 2011. március 31-i Mauerhofer kontra Bizottság végzés, C-433/10 P, nem tették közzé, EU:C:2011:204, 127. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

13 E tekintetben lásd: Trabucchi főtanácsnok Compagnie continentale France kontra Tanács ügyre vonatkozó indítványa, 169/73, nem tették közzé, EU:C:1974:32, 4. pont.

14 Lásd például: 2004. január 13-i Thermenhotel Stoiser Franz és társai kontra Bizottság ítélet, T-158/99, EU:T:2004:2; 2005. május 11-i Saxonia Edelmetalle kontra Bizottság ítélet, T-111/01 és T-133/01, EU:T:2005:166; 2005. október 19-i Freistaat Thüringen kontra Bizottság ítélet, T-318/00, EU:T:2005:363; 2005. december 14-i Laboratoire du Bain kontra Tanács és Bizottság ítélet, T-151/00, nem tették közzé, EU:T:2005:450.

15 Egyebek mellett lásd: 2003. december 11-i Marlines kontra Bizottság ítélet, T-56/99, EU:T:2003:333; 2004. július 8-i Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ítélet, T-44/00, EU:T:2004:218; 2005. december 14-i Honeywell kontra Bizottság ítélet, T-209/01, EU:T:2005:455; 2006. március 15-i BASF kontra Bizottság ítélet, T-15/02, EU:T:2006:74.

35. A jelen ügyben a fő kérdés nem az, hogy az állítólagos kár elszenvedője előre láthatta-e az állítólagos kárt előidéző jogellenes eseményt. A jelen ügyben az Európai Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása szempontjából elsősorban az a döntő kérdés, hogy az állítólagos kár az intézmény jogellenes magatartásának *közvetlen* következménye-e.

36. Ez olyan kérdés, amelyet a Törvényszék nem vizsgált részletesen. Számomra úgy tűnik, hogy az említett vizsgálat összefüggésében az, hogy a túlzott késedelem esetleg nem volt előre látható, csak két esetben lett volna releváns. Azonban jelen ügyben ezen esetek egyike sem áll fenn.

37. Ez az elem egyfelől akkor lehetett volna releváns, ha az ASPLA és az Armando Álvarez később nem tudta volna módosítani a fizetés elhalasztására és a bankgarancia nyújtására vonatkozó eredeti döntését. Azonban, amint az az alábbi 49–52. pontból kitűnik, nem erről van szó: a bírósági eljárás során az ASPLA és az Armando Álvarez bármikor megfizethette volna a bírságot és visszavonhatta volna a bankgaranciát. Ugyanakkor, még ha elsőre előre nem látható is, az ASPLA és az Armando Álvarez a magatartásán az említett új esemény fényében módosíthatott volna.

38. Másfelől az, hogy a túlzott késedelem esetleg nem volt előre látható, akkor is releváns lehetett volna, ha az Európai Unió a Törvényszék előtt azt állította volna, hogy az ASPLA és az Armando Álvarez nem tanúsított elvárható gondosságot azon kár elkerülése vagy enyhítése érdekében, amely amiatt merülhetett fel, hogy úgy döntött, elhalasztja a bírság megfizetését a bírósági eljárás végéig.

39. E tekintetben szem előtt kell tartani, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat alapján a szerződésen kívüli felelősség megállapítására irányuló keresetben meg kell vizsgálni, hogy a sérelmet szenvedett személy, mint tájékozott jogalany, a kárviselés terhének kockázata mellett, észszerű gondosságot tanúsított-e a kár elkerülése vagy enyhítése érdekében. Az okozati összefüggést megszakíthatja a sérelmet szenvedett személy gondatlan magatartása, amennyiben e magatartás a kár meghatározó okának minősül. [16]

40. Azonban a Törvényszék nem ezért hivatkozott erre az elemre a megtámadott ítéletben. A Törvényszék nem azért használta az előreláthatóság kritériumát, hogy megvizsgálja, vajon az ASPLA és az Armando Álvarez gondatlansága megszakította-e az állítólagos kár és az uniós intézmény kifogásolt magatartása közötti okozati összefüggést; ehelyett ezt a fogalmat arra használta, hogy első lépésként megállapítsa, hogy fennállt-e ilyen összefüggés.

41. Ugyanakkor az, hogy az állítólagos kár alapjául szolgáló esemény esetleg nem volt előre látható, nem mond semmit arról, hogy az állítólagos kár *döntő tényező* volt-e. Még ha feltételezzük is, hogy a túlzott késedelem nem volt előre látható, ez a tény sem nem szükséges, sem nem elégséges ahhoz, hogy az Európai Unió felelősségét megalapozza.

42. A fentiek fényében azon a véleményem vagyok, hogy a megtámadott ítéletben az EUMSZ 340. cikk alkalmazásában a Törvényszék tévesen értelmezte és alkalmazta az „előreláthatóság” fogalmát ahhoz, hogy megállapítsa az állítólagos kár és a kifogásolt magatartás közötti okozati összefüggés fennállását.

b) Az ASPLA és az Armando Álvarez választási lehetőségének hiánya

43. A T-40/15. sz. ügynek a Holcim ítélkezési gyakorlat alapjául szolgáló ügyektől való elhatárolására a Törvényszék második indoka az volt, hogy az észszerű időn belüli határozathozatalnak a T-76/06 és a T-78/06. sz. ügyben való elmulasztására azt *követően* került sor, hogy az ASPLA és az Armando Álvarez úgy döntött, hogy bankgaranciát nyújt.

16 Lásd például: 2010. március 18-i Trubowest Handel és Makarov kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 61. pont. Amint azt a Bíróság következetesen kimondta, ez az elv a tagállamok jogrendszerében közös általános elv; e tekintetben lásd: 1996. március 5-i Brasserie du pêcheur és Factortame ítélet, C-46/93 és C-48/93, EU:C:1996:79, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

44. Véleményem szerint ennek az elemnek sincs jelentősége.

45. Először is szem előtt kell tartanunk, hogy a Bizottság valamely határozata, mint például a C(2005) 4634 határozat, jogilag kötelező erejű és érvényességét vélelmezni kell mindaddig, amíg az uniós bíróságok meg nem semmisítik. Amennyiben valamely vállalkozás, amelyre a Bizottság szankcióként bírságot vetett ki, a bizottsági határozatot jogellenesnek találná és az azonnali megfelelés jóvátehetetlen kárt okozna, az említett vállalkozás ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújthat be az uniós bíróságokhoz az EUMSZ 278. és 279. cikk alapján, megtámadva a határozat érvényességét.

46. Amennyiben ilyen kérelem benyújtására nem kerül sor, vagy ha a kérelmet az uniós bíróságok elutasítják, a bírságot főszabály szerint a határozatban előírt határidőn belül meg kell fizetni. Mindemellett az uniós költségvetési szabályok[17] lehetővé teszik, hogy a Bizottság elfogadja a bírság halasztott megfizetését, amennyiben az adós vállalja, hogy késedelmi kamatot fizet, és olyan pénzügyi biztosítékot nyújt, amely fedezi a tartozás hátralékos összegét mind a tőke, mind pedig a kamatok vonatkozásában.

47. Vagyis azon vállalkozások, amelyek a bírságot az uniós bíróságok előtt meg kívánják támadni, választhatnak aközött, hogy a bírságot azonnal megfizetik (főszabály) vagy bankgarancia nyújtásának lehetőségét kérik (kivétel). Ellentétben azzal, amit az ASPLA és az Armando Álvarez állított, a 2342/2002 rendelet 85. cikke által számukra felajánlott lehetőség valójában egy kivételt jelentett. A főszabály, amely az EUMSZ 278. és EUMSZ 279. cikkben szerepel, az, hogy egy olyan bizottsági határozat, mint a C(2005) 4634, a címzettek értesítésével lép hatályba, és alkalmazandó marad akkor is, ha az uniós bíróságok előtt megtámadják (kivéve, ha e bíróságok alkalmazását felfüggesztik).

48. A vállalkozás választásának az Uniós számára *pénzügyi szempontból semlegesnek* kell lennie: a fizetéshalasztás nem eredményezhet veszteséget az uniós költségvetés számára. A számvitelért felelős tisztviselő, aki az engedélyezésre jogosult tisztviselővel együttműködésben döntést hoz a vállalkozás fizetéshalasztási kérelméről, nem jogosult megváltoztatni a bírság értékét, amelyet a Bizottság intézményként (vagyis a biztosok testületeként) meghatározott. Ugyanakkor valamely vállalkozás azon döntése, hogy azonnal fizesse meg a bírságot annak ellenére, hogy meg kívánja támadni a bizottsági határozatot az uniós bíróságok előtt, nem eredményezheti az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodását. Ez az oka annak, hogy egyfelől, ha az uniós bíróságok helybenhagyják a bizottsági határozatot, a halasztott fizetésű bírságot kamatokkal együtt kell megfizetni. Másfelől a megtámadott bizottsági határozat megsemmisítése az Unió részéről kötelezettséget teremt a kifizetett és az alkalmazandó kamattal növelt összegek visszafizetésére.[18]

49. A bírság halasztott fizetéséről szóló határozat végső soron lehetővé teszi, hogy a vállalkozás a megfelelő összegeket továbbra is használja, amíg a bírósági eljárás folyamatban van. Ugyanakkor (a bankgarancia benyújtásával összefüggésben) némi pluszköltséggel is jár, amely viselését a vállalkozásnak el kell fogadnia, akkor is, ha végül megsemmisítik a megtámadott határozatot. Ezért a Bizottság által megbírságolt vállalatok mindegyikének fel kell mérnie, hogy pénzügyi szempontból a bírság határidőn belüli megfizetése áll-e érdekében, vagy az, hogy fizetéshalasztást kér és bankgaranciát nyújt.

17 Az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet (HL 2002 L 357., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 145. o.; helyesbítés HL 2005. L 345., 35. o.) 85. cikke. Az említett rendeletet, amely a tényállás idején alkalmazandó volt, mostanra felváltotta az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályairól szóló, 2012. október 29-i 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL 2012. L 362., 1. o.).

18 E hatással kapcsolatban lásd: 2015. február 12-i ítélet, Bizottság kontra IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83. Az EUMSZ 101. cikk alapján elfogadott, majd később az uniós bíróság által megsemmisített határozat teljesítéseként bírságot fizető társaság részére a Bizottság által visszafizetendő kamat jellegére és összegére nézve lásd: T-201/17, Printeos kontra Bizottság, folyamatban.

50. Fontos, hogy ellentétben azzal, amire a Törvényszék utalt, ez nem egy olyan választás, amelyre csak egyszer kerülhet sor. Bármely vállalkozás, amely úgy döntött, hogy garanciát nyújt, bármikor módosíthat az eredeti döntésén és kifizetheti a bírságot.[19] Így elkerüli, hogy a tőkére vonatkozóan további kamatok merüljenek fel, és visszavonhatja a korábban nyújtott bankgaranciát.

51. Uniós jogi szempontból semmi akadálya, hogy valamely vállalkozás megszüntesse a bankgaranciát és kifizesse a bírságot, ha a szóban forgó vállalkozás szerint ez kedvezőbb. Ezért feltételezhetjük, hogy ha valamely vállalkozás az eljárás során egyszer sem vizsgálja felül az eredeti döntését, ennek oka, hogy a vállalkozás úgy véli, a bankgarancia folyamatos fennállása szolgálja még mindig a legjobban érdekeit. Tulajdonképpen az, hogy az eredeti határozat a későbbiekben is kedvező lesz-e, számos olyan tényezőtől függ, amelyek – amint arra a Bizottság rámutat – idővel jelentősen módosulhatnak (a pénzkölcsön költsége, a garanciára alkalmazott banki díjak, az esedékes összeg által hozott megtérülés, ha más üzletbe fektetik be és így tovább). Gazdasági szempontból tehát észszerűen feltételezhető, hogy valamely vállalkozás rendszeresen felülvizsgálja az eredeti döntését.

52. Ezért, ahogy azt az Európai Unió helyesen állította, a vállalkozás nem csak az eljárás elején hozta meg azt a döntést, hogy bankgaranciát nyújt a Bizottság által kiszabott bírság megfizetése helyett: ezt a döntést az ASPLA és az Armando Álvarez a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügy bírósági eljárásának teljes időtartama alatt szabadon és tudatosan *fenntartotta* (vagy *megerősítette*), akkor is, amikor az említett eljárások jelentősen elhúzódtak.

53. Összefoglalva, a Törvényszék második indoka, amelyre hivatkozva elhatárolja a jelen ügyet a Holcim ítélkezési gyakorlat alapjául szolgáló ügyektől, egy téves alapállításon alapul: azon, hogy a jelen ügyben egyedül annak a döntésnek van jelentősége, amelyet az ASPLA és az Armando Álvarez eredetileg meghozott az eljárás kezdete előtt a halasztott fizetésről és a bankgarancia nyújtásáról.

54. Az állítás téves jellegét közvetett módon a megtámadott ítélet is megerősíti.

c) Ellentmondás a megtámadott ítéletben

55. A megtámadott ítélet 119. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy nincs kellően közvetlen okozati összefüggés a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügyben hozott ítéletek meghozatalát *követően* viselt bankgarancia-költségekkel kapcsolatban. A Törvényszék úgy vélte, hogy az ilyen költségek megfizetése az ASPLA és az Armando Álvarez az említett ítélet meghozatalát követő azon személyes és önálló döntéséből ered, hogy nem fizeti meg a bírságot, illetve nem kéri a C(2005) 4634 határozat felfüggesztését, hanem a fent hivatkozott ítélet ellen fellebbezést nyújt be. Ha ez így van, akkor nem teljesen világos számomra, hogy a Törvényszék miért gondolta úgy, hogy a bankgarancia fenntartására vonatkozó határozat döntő jelentőségű az Európai Unió felelősségének kizárása szempontjából az ítélethirdetés *után*, azonban előtte nem.

56. Amint azt az Európai Unió állította, nem tűnik úgy, hogy az említett időszakok között jelentős különbség lenne az EUMSZ 340. cikk alapján. Emellett az elsőfokú eljárás alatt az ASPLA és az Armando Álvarez tudatosan úgy döntött, hogy nem kéri a megtámadott határozat felfüggesztését, és az eljárás végéig fenntartja a bankgaranciát. A megtámadott ítélet 119. pontja tehát megerősíti, hogy lényegtelenek azok az elemek, amelyek alapján a Törvényszék az ugyanazon ítélet 110–112. pontjában elhatárolta a jelen ügyet azoktól, amelyek a Holcim ítélkezési gyakorlathoz vezettek.

19 Lásd például: 2016. május 12-i Trioplast Industrier kontra Bizottság ítélet, T-669/14, nem tették közzé, EU:T:2016:285, 103. pont.

d) Közbenső következtetés

57. Összefoglalva, nem vitatható, hogy az, hogy az ASPLA és az Armando Álvarez viselnie kellett a Bizottságnak nyújtott bankgaranciával kapcsolatos költségeket a határidő-túllépés idején, egyebek mellett annak *következménye*, hogy a Törvényszék nem tudta észszerű időben meghozni határozatát.

58. Ugyanakkor nem ez volt az állítólagos kár *meghatározó* oka. A döntő tényező az ASPLA és az Armando Álvarez azon döntése volt, hogy továbbra is igénybe kívánja venni az esedékes bírságfizetési kötelezettsége alóli kivétel lehetőségét, miközben teljes mértékben tudatában volt a döntésével járó költségekkel és kockázatokkal. Ennek megfelelően a Holcim ítélkezési gyakorlatból eredő elvek a jelen eljárásban alkalmazandók.

59. Mindezek alapján azon a véleményen vagyok, hogy a Törvényszék az EUMSZ 340. cikk alkalmazásában tévesen értelmezte és alkalmazta az okozati összefüggés fogalmát. Véleményem szerint nincs kellő okozati összefüggés a Törvényszék azon kötelezettségének megszegése, hogy a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügyben észszerű időn belül ítéletet hozzon, valamint a határidő-túllépés ideje alatt az ASPLA-t és az Armando Álvarezt a bankgarancia-költségek megfizetése miatt ért állítólagos kára között.

60. Ennek fényében a megtámadott ítéletet meg kell semmisíteni azon részében, amelyben kötelezte az Európai Uniót, hogy az észszerű időn belüli határozathozatalnak a 2011. november 16-i T-76/06 és T-78/06. sz. ítélet alapjául szolgáló ügyben való elmulasztása miatt az ASPLA-t ért vagyoni kár címén 44 951,24 euró és az Armando Álvarezt ért vagyoni kár címén 111 042,48 euró kártérítést fizessen e társaságoknak.

61. Ez azt jelenti, hogy ha a Bíróság ebben a pontban egyetért velem, akkor nem kell vizsgálni az Európai Unió által előterjesztett *második* fellebbezési jogalapot, valamint az ASPLA és az Armando Álvarez által előterjesztett *harmadik, negyedik* és *ötödik* fellebbezési jogalapot. Mivel azonban a felvetett kérdések a jövőbeli ügyek szempontjából jelentősek, úgy vélem, a teljesség kedvéért érdemes foglalkozni az Európai Unió második fellebbezési jogalapjával. Ez az elemzés az ASPLA és az Armando Álvarez *második* fellebbezési jogalapjának vizsgálatához is hasznos elemeket nyújt.

2. Bankgarancia-költségek: a „kár” fogalma

62. A megtámadott ítélet 104–120. pontjával szembeni második fellebbezési jogalapjával a Bizottság által támogatott Európai Unió azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot a „kár” fogalmának értelmezése során. Véleménye szerint az első fokú bíróságnak meg kellett volna vizsgálnia, hogy a határidő-túllépés időszaka alatt az ASPLA és az Armando Álvarez által fizetett bankgarancia-költségek jelentősebbek voltak-e, mint az az előny, amelyet a bírság összegével megegyező pénzösszeg birtokában tartásával járt. Az ASPLA és az Armando Álvarez arra kéri a Bíróságot, hogy ezt a fellebbezési jogalapot mint megalapozatlant utasítsa el. Véleményük szerint nincs kapcsolat az ASPLA és az Armando Álvarez által élvezett előnyök és a határidő-túllépés ideje alatt őket ért károk között.

63. Számomra úgy tűnik, hogy ez a fellebbezési jogalap is megalapozott. Tulajdonképpen a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor konkrét magyarázat vagy további vizsgálat nélkül a megtámadott ítélet 104. és 105. pontjában a bankgaranciának a határidő-túllépés ideje alatti *költségeit* az EUMSZ 340. cikk szerint megtérítendő *kárral* egyenlőnek tekintette.

64. A két fogalmat külön kell kezelni.

65. Valamely uniós intézmény intézkedése vagy mulasztása különböző következménnyel lehet valamely olyan vállalkozás pénzügyi helyzetére, mint az ASPLA és az Armando Álvarez. A társaság részére felmerülhetnek miatta bizonyos költségek, azonban bizonyos hasznot is eredményezhet számára. Az EUMSZ 340. cikk értelmében vett „kár” csak akkor áll fenn, ha a költségek és a haszon nettó különbsége negatív.[20] Más szavakkal összveszteségnek kell keletkeznie a kifogásolt magatartásból. Egyéb esetben az a paradox helyzet állna elő, hogy valamely vállalkozás, annak ellenére, hogy pénzügyileg előnyre tett szert valamely uniós intézmény magatartásából, további összegeket is követelhet az Uniótól.

66. Amint azt a fenti 49. és 51. pontban kifejtettük, valamely vállalkozás azon döntése, hogy halasztott fizetést vesz igénybe és bankgaranciát nyújt, egyfelől bizonyos költségekkel jár, másfelől azonban lehetővé teszi, hogy a vállalkozás egy időszakra olyan összeget használjon, amely bizonyos hasznot eredményez. Ezek a különböző hatások nem függetlenek egymástól, hanem egymástól elválaszthatatlanul összefüggnek: ugyanannak az éremnek a két oldaláról van szó.

67. Gazdasági szempontból a halasztott bírságfizetés választása lényegében egy finanszírozási formát jelent az érintett vállalkozás számára: a bírósági eljárás végéig a szóban forgó vállalkozás gyakorlatilag magától az Uniótól kölcsönveszi azt a pénzt, amellyel az Unió részére tartozik. Egyszerűen fogalmazva, a finanszírozás összköltsége a bankgarancia-költségek összege, és amennyiben a vállalkozás a bírósági eljárásban pervesztes lesz, a tőke után számítandó kamat. Ugyanakkor a megtámadott ítélet kizárólag az ASPLA és az Armando Álvarez által viselt költségekre helyezi a hangsúlyt, és nem szól azokról az esetleges hasznokról vagy megtakarításokról, amelyet a szóban forgó társaságok a halasztott fizetésnek köszönhetően elérnek.

68. Véleményem szerint a Törvényszék itt tévesen alkalmazta a jogot. Amint azt a fenti 51. pontban említettem, egy vállalkozás esetében abból kell kiindulni, hogy mindig úgy jár el, ahogy azt gazdasági és pénzügyi szempontból észszerűnek tekinti. Ezért észszerűen feltételezhető, hogy az ASPLA és az Armando Álvarez a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügy bírósági eljárásának teljes ideje alatt kedvezőbbnek találta, hogy a fizetendő bírság összegével megegyező összeget továbbra is kölcsönvegye az Uniótól, mintsem a saját likviditását használja vagy az összeget hitelintézetektől vegye kölcsön.

69. Ha ez így van, nem zárható ki, hogy a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügy határozathozatalának túlzott késedelme nemcsak veszteséget okozott az ASPLA és az Armando Álvarez részére, hanem pénzügyi előnyt is eredményezett számukra. Ugyanakkor erről a megtámadott ítélet alapján nem lehet megbizonyosodni, mivel a Törvényszék minden további vizsgálat nélkül úgy ítélte meg, hogy a bankgarancia-költségek a határidő-túllépés időszaka alatt megfeleltek az ugyanazon idő alatt az ASPLA és az Armando Álvarez ért kárnak.

70. Végezetül hozzátenném, hogy a megtámadott ítélet ezen a ponton is ellentmondásosnak tűnik. Tulajdonképpen az állítólagos kár egy másik formáját (a bírság összege után fizetendő kamatokat) illetően a Törvényszék megállapította, hogy az ASPLA és az Armando Álvarez nem nyújtott be azt alátámasztó bizonyítékokat, hogy a határidő-túllépés időszaka után „a Bizottságnak az Armando Álvarez által a későbbiekben megfizetett késedelmi kamatok összege meghaladta azt az előnyt, amelyet e társaság abból húzhatott, hogy a rendelkezésére állt a késedelmi kamattal növelt bírság összegének megfelelő összeg”.[21]

71. Nehéz megérteni, hogy a Törvényszék miért nem egy hasonló normát alkalmazott az ugyanazon időszakra vonatkozó bankgarancia-költségek megfizetésében megnyilvánuló állítólagos kárra.

72. Összefoglalva, az Európai Unió által előterjesztett *második* fellebbezési jogalap is megalapozott.

20 E tekintetben lásd: 1992. május 19-i Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-104/89 és C-37/90, EU:C:1992:217, 26. és azt követő pontok.

21 A megtámadott ítélet 101. pontja.

3. Kamat

73. A megtámadott ítélet 97–103. pontjával szembeni második fellebbezési jogalapjával az ASPLA és az Armando Álvarez azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor elutasította a fizetendő bírság összege után a határidő-túllépés időszaka alatt esedékes kamatban megnyilvánuló kár megtérítése iránti kérelmét.

74. Ítéletében a Törvényszék megállapította, hogy az ASPLA és az Armando Álvarez nem nyújtott be azt alátámasztó bizonyítékokat, hogy a határidő-túllépés időszaka után a Bizottságnak a későbbiekben megfizetett késedelmi kamatok összege meghaladta azt az előnyt, amelyet az ASPLA és az Armando Álvarez abból húzhatott, hogy a rendelkezésére állt a késedelmi kamattal növelt bírság összegének megfelelő összeg.

75. Véleményem szerint a Törvényszék, a fenti 23–72. pontban bemutatott okokból, helyesen alkalmazta a jogot, amikor elutasította az ASPLA és az Armando Álvarez igényét. Mivel az ASPLA és az Armando Álvarez keresetét az uniós bíróságok végül elutasították, a Bizottságnak a bírság után fizetendő késedelmi kamat nyilvánvalóan olyan költség, amely a társaságokat terhelte arra az időszakra, amíg a bírósági eljárás folyamatban volt. Ez azonban nem jelenti automatikusan azt, hogy egy ilyen költség az EUMSZ 340. cikk értelmében kárnak minősülne.

76. Ami azonban még ennél is alapvetőbb fontossággal bír, a jelen ügyben az EUMSZ 340. cikk alkalmazásában nincs kellően közvetlen okozati összefüggés az eljárás elhúzódása és a határidő-túllépés idejére fizetendő kamatban megnyilvánuló veszteség között. Amint azt a fenti 52. pontban kifejtettük, a költségviselés kockázata az ASPLA és az Armando Álvarez azon döntéséből ered, hogy a bírság megfizetését a bírósági eljárás végéig elhalasztotta. Az ASPLA és az Armando Álvarez ezt a döntést szabadon, és a belőle eredő pénzügyi következmények teljes tudatában hozta meg.

77. Mindezekre tekintettel az ASPLA és az Armando Álvarez második jogalapját el kell utasítani.

C. Észszerű határidő

78. A megtámadott ítélet 57–83. pontja ellen irányuló első fellebbezési jogalapjában az ASPLA és az Armando Álvarez azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot és megsértette indokolási kötelezettségét a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügy eljárásának írásbeli és szóbeli szakasza között eltelt idő észszerűségének értékelésekor. A jelen jogalapnak két része van:

79. A szóban forgó fellebbezési jogalap első része egyfelől a megtámadott ítélet 67–69. pontjára, másfelől a 72. pontjára vonatkozik. Az ASPLA és az Armando Álvarez szerint a Törvényszék nem indokolta kellőképpen, miért jutott arra a következtetésre, hogy az eljárás írásbeli szakaszának vége és az eljárás szóbeli szakaszának megnyitása közötti 15 hónapos időtartam megfelelő volt az olyan ügyek elbírálásához, mint a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügy. Egyúttal az ASPLA és az Armando Álvarez azon a véleményen volt, hogy a Törvényszék nem fejtette ki kellőképpen, hogy a kapcsolódó ügyek párhuzamos kezelése miért indokolhatja az írásbeli szakasz vége és a szóbeli szakaszának megnyitása közötti időszak az egyes kapcsolódó ügyekben egy–egy hónappal történő meghosszabbítását.

80. Az első fellebbezési jogalap második része a megtámadott ítélet 72. és 80. pontja közötti ellentmondásra vonatkozik. Az ASPLA és az Armando Álvarez úgy véli, összeegyeztethetetlen az az állítás, hogy az írásbeli szakasz vége és a szóbeli szakaszának megnyitása közötti időszakot az egyes kapcsolódó ügyekben egy-egy hónappal meg kell hosszabbítani, illetve az, hogy a T-78/06. sz. ügy esetében az észszerű időszakot további négy hónappal meghosszabbítják amiatt, hogy az szoros kapcsolatban áll a T-76/06. sz. üggyel.

81. Az Európai Unió szerint ez fellebbezési jogalap megalapozatlan.

82. Véleményem szerint ezt a fellebbezési jogalapot érdemi vizsgálat nélkül mint hatástalant el kell utasítani.

83. Még ha az ASPLA és az Armando Álvarez kifogásai megalapozottnak bizonyulnának is, ez akkor sem eredményezné a megtámadott ítélet megsemmisítését és a szóban forgó társaságokat ért vagyoni kár címén magasabb kártérítés megítélését.

84. A fenti 23–72., illetve 73–77. pontban kifejtettem, miért vélem úgy, hogy nem minősülnek az EUMSZ 340. cikkel összhangban megtérítendő kárnak a határidő-túllépés időszaka alatt az ASPLA és az Armando Álvarez részéről felmerült bankgarancia-költségek, sem a bírság összege után fizetett kamat. Ezért ha a Bíróság ebben egyetért velem, akkor a határidő-túllépés időtartama a jelen eljárás szempontjából lényegtelen. Tulajdonképpen az ASPLA és az Armando Álvarez a fent megvitatottakon kívül más formában felmerült kár iránt nem kért kártérítést.

V. Az értékelés következményei

85. Amennyiben a Bíróság egyetért az értékelésemmel, az Európai Unió fellebbezésének helyt kell adni és a megtámadott ítélet rendelkező részének 1) pontját ennek megfelelően hatályon kívül kell helyezni.

86. Mivel a Bíróság rendelkezésére álló tények és az előtte kölcsönösen kifejtett álláspontok ismeretében lehetségesnek tartom, hogy a Bíróság végleges ítéletet hozzon ebben a kérdésben, azt javasolom, hogy a Bíróság utasítsa el az ASPLA és az Armando Álvarez kártérítési kérelmét a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügyben történő észszerű időn belüli határozathozatalnak a Törvényszék részéről történő elmulasztása miatt őket állítólag ért vagyoni kár vonatkozásában.

87. Az ASPLA és az Armando Álvarez fellebbezését teljes egészében el kell utasítani.

VI. A költségek

88. Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

89. Ha a Bíróság egyetért a fellebbezésekkel kapcsolatos értékelésemmel, akkor az eljárási szabályzat 137., 138. és 184. cikkével összhangban a jelen eljárás mindkét fokán felmerült költségek tekintetében az ASPLA és az Armando Álvarez viseli saját költségeit, valamint kötelezni kell őket az Európai Unió költségeinek viselésére. Az Európai Bizottságnak azonban magának kell viselnie saját költségeit.

VII. Végkövetkeztetés

90. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javasolom, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a Törvényszék 2017. február 17-i ASPLA és az Armando Álvarez kontra Európai Unió ítélete, T-40/15, rendelkező részének 1) pontját;

– utasítsa el az ASPLA és az Armando Álvarez fellebbezését;

– utasítsa el az ASPLA és az Armando Álvarez által az észszerű időn belüli határozathozatal elvének a Törvényszék által a T-76/06. és a T-78/06. sz. ügyben történt megsértése miatt állítólagosan őket ért kár megtérítése címén fizetendő 3 495 038,66 euró összegű kártérítés iránti kérelmet;

– kötelezze az ASPLA-t és az Armando Álvarezt, hogy mind az elsőfokú, mind a fellebbezési eljárásban felmerült költségek tekintetében viseljék a saját költségeiket, valamint az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió költségeit;

– kötelezze az Európai Bizottságot, hogy viselje mind az elsőfokú, mind a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségeit.